

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU

Izvršujemo vsakovrsne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER

Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXVII.—LETNO XXXVII.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), JANUARY 20, 1954

STEVILKA (NUMBER) 13

KAKO SE ŽIVI V SLOVENIJI

V slovenskih časopisih v Ameriki je izšlo precej dopisov, ki so opisovali razmere v starem kraj. Večina teh poročil gre mimo konkretnih, življensko važnih dejstev. Obrnili smo se na prijatelja v Ljubljani, da naši piše objektivno, kakšne so razmere v Sloveniji. In to brez vseke propagande. Dobili smo odgovor, ki ga objavljamo:

Najprvo—kaj je s hrano. Zdaj

je pri nas zaradi prehrane zelo dobro urejeno. Dobij vsega. Iz izložb se ti ponuja vsake vrste meso, klobase, šunka, slanina vseh vrst in tudi pikantne stvari. Ker smo prestali huda leta, govorimo sedaj že o Indiji Komandiji. Za gospodinjstvo je važna nova iznajdba, da se peče kruh doma v nekem aluminijastem loncu, ki ima pokrov električen. Vsa stvar stane nekaj čez tri tisoč dinarjev. V tej napravi lahko spečeš kruh ali krompir ali pečenko. Kdor ima denar, jo lahko kupi.

Ljudje nimajo preveč denarja, dinar pa nima zadostne kupne moči. V toliko smo vsi enaki, da vsakega prvega v mesecu, ko dobimo plačo, plačujemo svoje dolgove po trgovinah. Vsled slabih kupne moči je vedno več ponudbe kot povpraševanja. Dostava na dom je urejena tudi pri nas. Ne prevažajo z avtomobili, pač pa je postal tricikel modus.

Ali smo se popolnoma spremeni? Ko je šlo zadnjč radi Trsta za gotovo varnostne mere in je bilo veliko upoklicov na orodje, so ljudje zopet začeli nakupovati blago za zaloge. Po trgovinah so klub strogi kontroli gotove stvari "čez noč izginile iz trga in jih je zmanjkalo. Tudi je šlo za hrano. Ko je oblast najstrožje posegla vmes, je nekaj trgovin ali zaprla, ali trgovce kaznovala in je zaledlo. Izkazalo se je dvoje: Prvič, da ljudje imajo denar, četudi jamrajo, trgovci pa niso zatajili svojega spekulacijskega duha.

Z obleko je kriz. Po radiju je bilo objavljeno, da je zunanjščina navil cene za volno. Pri nas volno uvažamo in tako je bilo napovedano, da bo meter volnenega blaga stal pet tisoč dinarjev. Moja mesečna plača znaša deset tisoč dinarjev. Torej meter volvenega blaga praktično pomeni polovico moje plače.

Izdatki za pohištvo so visoki. Naročil sem si "kauč v vsemi vložki" in me bo stal v celoti okrog 70,000 dinarjev. Denar dobij na posodo ali v banki, hraničnici ali pa tudi pri privatnih osebah. Gleda vratovanja se obvezše, da bo dolg odpala mesečno.

Nekaj glede vremena. Tako lepe zime kot jo imamo pri nas, še ni bilo. Pred Božičem je bilo toplje, nato naenkrat velik sneg, ki je obležal. Za smučarje je letos v Sloveniji raj. Po smučarskih postojankah polno idealnega pršča. Nad Stražo pri Bledu so otvorili in dali v promet prvo vzpenjačo—žičnico; za tiste rojake, ki poznavajo kamniški okraj pa javljajo, da bo v maju 1955 vzpenjača tudi na Veliko planino.

Zanimali vas bodo naši vojaki in kako se z njimi ravna. Prvakar se mora naučiti pri vojakih, če je bil nepismen, pismenosti; drugo poleg redne vojaške vzgoje—smučanje. Za izobrazbo zelo skrbimo na vseh vogalih.

S socialnega polja javljamo, da se nadaljuje z vsemi vrstami zavarovanj. Recimo tudi advokati so zavarovani za pokojnino, enako vsi obrtniki, da delavstvo in nameščenstvo ne imenujem. Nekaterim ta sistem vsespolišči vozni avtobusa, ki je nato nega zavarovanja ne gre v glavo nadaljeval pot.

KAKO STANUJEMO V AMERIKI

Izračunali so, da je v Ameriki pet milijonov takih stanovanjskih hiš, ki sploh ne odgovarjajo svojemu namenu in bi se morale kratkomalo podreti.

Dalje je 15 milijonov takih hiš, tudi enostanovanjskih, ki rabijo nujno popravila, popravila pa bi stala stala najmanj \$3,000 na hišo.

Izračunamo, kolikor ljudi, starejših in mlajših, biva v takih nevrednih stanovanjih, ki so tudi slika socialne družbe današnjih dni in Amerike!

Izračunano je nadalje, da bi odprava beznic in popravila slabih stanovanj stala 50 do 60 milijard dolarjev. Ali je ta vsota tako grozna, ko gre za človeka vredno življenje?

Sicer pa, tako se navaja, je samo eno leto vojne na Koreji stalo svet isto vsoto.

V Clevelandu samem je sklenjeno, da bodo v naslednjih treh mesecih pregledali iz zdravstvenih razlogov 13 tisoč stanovanjskih hiš.

Vile rojenice

Vile rojenice so se zglašale pri Mr. in Mrs. William Grebenc, 1044 E. 148 St., in jima pustile v spomin krepke fantka-prvorenca, ki je tehtal sedem funтов. Mlada mati, katere dekljisko ime je bilo Donovan, in dete se dobro počutita v Huron Road bolnišnici. Tako je postala Mrs. Frances Grebenc iz E. 148 St. prvič starica mama. Čestitamo!

Redne seje

V četrtek zvečer ob 7.30 uri se vrši redna seja društva Cerkniško jezero št. 59 S. D. Z. v navadnih prostorih Slov. del. doma na Waterloo Rd. Seja je važna in vabi se članstvo, da se udeleži v polnem številu.

Noč ob osmih se vrši redna seja društva Waterloo Grove št. 110 W. C. v navadnih prostorih Slov. del. doma na Waterloo rd. Poleg drugih važnih zadev bo na dnevnem redu tudi ukrepanje o kartni zabavi, ki jo društvo namerava prirediti. Vabi se članice, da se gotovo udeležijo.

Dividendi čeki

Tajnik Slov. nar. doma na St. Clair Ave. sporoča, da ima pripravljene dividendne čeke. Lastniki certifikatov, ki živijo v bližini, naj se osebno zglašajo v uradu Doma, kjer dobijo svoj ček.

Delegatinje

Na seji društva Svobodomilne Slovenke, št. 2 SDZ so bile izvoljene delegatinje za konvencijo Slovenske dobrodelne zveze, ki se vrši maja meseca v Barbertonu, Ohio, Mrs. Nežka Kalan in Mrs. Elizabeth Belaj. namestnici ste pa Mrs. Jennie Skul in Mrs. Helen Mikuš. Na konvencijo bo šla tudi tajnika Mrs. Josephine Petrich, ki je v glavnem nadzornem odboru Slovenske dobrodelne zveze.

Važen dogodek v Aziji: Izjave predsednika vlade na Ceylonu

ZA VSEAZIJSKI DEMOKRATIČNI BLOK!

NEW DELHI, 19. januarja—"Južnovzhodna Azija naj se združi v borbi zoper zoperno obliko komunizma, ki leži že pred durmi. Južno vzhodni azijski narodi naj se združijo v borbi zoper rdečo nevarnost." Tako poziv Johna Kotelawela, predsednika vlade britanskega dominionsa Ceylon, ki se nahaja na uradnem obisku pri Nahraru v New Delhi.

Dominjon Ceylon je velik bogat otok ob jugovzhodni obali Indije. Po drugi svetovni vojni je prešel iz kolonialnega sistema dominionsa, torej samostojne države.

Amerikanci so očitali vladi Ceylona, da je razvila preživahanjo trgovino s komunistično Kitajsko. Kotewela priznava, da je Ceylon trgoval s komunistično Kitajsko, šlo je pa le za gospodarsko sodelovanje, ne pa za politično prijateljstvo.

Nadaljnje izjave Kotewela so bile:

O komunizmu, da uspeva kjer so dani za njega pogoji. Je popolnomo nasproten azijskemu verskemu, kulturnemu in socialnemu čustvovanju.

Indija, Indonezija, Ceylon, Burma in Pakistan naj odstranijo vse težkoče, ki ovirajo napredek in prijateljstvo med ljudstvi v teh krajih.

Na sodelovanju teh azijskih dežel zavisi tudi usoda Azije.

Ko se gradita na svetu dva velika bloka, se mora zgraditi azijski tretji blok kot edino sredstvo, ki bo odvrnilo tretjo svetovno vojno.

V Azijo je prišlo vstajenje, ki bo pomnilo popolno osvobodenje teh ljudstev od kolonialnega sistema.

Povariti je, da je imel Kotewela dolga posvetovanja tako s predsednikom vlade Indije Nehrujem, kakor Pakistana Mohamedom Alijem. Za prihodnjo spomlad je predvidena velika konferenca glavnih predstavnikov petih južno vzhodno azijskih dežel.

V LONDONU SE PRAVDAO ZA OTROKA

LONDON, 19. januarja—Danes se je pred tukajšnjim sodiščem začela rodbinska pravda, v katero so zapleteni inozemci—Amerikanec in Nemč. Gre za to, komu naj pripade otrok iz tega zakona, šestletni sinček. Ozadje spora je naslednje:

Harry Hillers, 36 let star pleškar iz Brooklyna, se je udeležil zadnje svetovne vojne. V Nemčiji se je seznanil v Stuttgartu s hčerkico premožnih nemških staršev Hanno. Prišlo je do poroke in družina se je preselila v Ameriko. Kaj je dovedlo do notranjih sporov, ni povsem jasno. Dejstvo je, da je Hanna meseca aprila lanskega leta iz Amerike odšla nazaj v Nemčijo, s seboj pa vzelila tudi sinčka Jamesa. V Nemčiji si je pridobil nazaj nemško državljanstvo, zoper svojega moža Harryja Hillersa pa vložila tožbo na razpolov.

Med možem in ženo se je začela pravda za otroka. Mož Harry trdi, da je sinček James itak ameriški državljan, da ga hoče vzgojiti za dobrega Amerikanca, zato da pripada njemu. Hanna trdi, da je sinček njen glavnem nadzornem odboru Slovenske dobrodelne zveze. Danes do desetih dopoldne bodo vse ujetniki puščeni iz taborišč in vrnjeni vojaškim komandanji.

Amerikanci so preskrbeli potrebna prevozna sredstva, s katerimi bodo šli kitajski vojni ujetniki v pristanišče Inchon, od koder pa bodo že v soboto nadleževali pot po morju k Ciang-Kajšku na Formoso. Severno Koreci se porazdelijo med Južne Korecje.

Ujetniki v svobodo

PANMUNJOM, 20. januarja—Ponoči se je začelo z vrnitvijo vojnih ujetnikov. Komunisti so sicer protestirali zoper ta sklep poveljstva indijskih straž, vendar ni bilo zaprek ali kakih nasilnih dejanj.

Danes do desetih dopoldne bodo vse ujetniki puščeni iz taborišč in vrnjeni vojaškim komandanji.

Amerikanci so preskrbeli potrebna prevozna sredstva, s katerimi bodo šli kitajski vojni ujetniki v pristanišče Inchon, od koder pa bodo že v soboto nadleževali pot po morju k Ciang-Kajšku na Formoso. Severno Koreci se porazdelijo med Južne Korecje.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES — (CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town: (Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecov)	6.00
For Three Months—(Za tri mesec)	4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries: (Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):	
For One Year—(Za eno leto)	\$12.00
For Six Months—(Za šest mesecov)	7.00
For Three Months—(Za tri mesec)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

"NEW DEAL" EISENHOWERJA

Predsednik Eisenhower je zanimiva osebnost kadar gre za ameriško delavsko in socialno zakonodajo vobče. Znan je izrek Eisenhowerja kot predsednika univerze Columbia: Če hočejo biti Amerikanci socialno zavarovani, naj gredo v zapor, kjer bodo imeli posteljo in streho nad sabo in bo za njih tudi hrana preskrbljena. V tem izrazu s eje Eisenhower izkazal kot absolutni pristaš ideje čiste ameriške "enterprise" torej čistega liberalnega kapitalizma.

Združene države so to misel itak gojile do nastopa Franklina Rooseveltta, ki je s svojo zakonodajo leta 1935 začel s socialno ameriško notranjo revolucijo. Amerika kot država ni imela več vloge "nočnega čuvaja," marveč je moralna poseči globoko v življenje Amerikancev in to kot država!

Predsedniški kandidat Eisenhower je v svoji volilni propagandi brenkal na strune popolne ameriške gospodarske svobode. Napadal je "New Deal" Roosevelta in "Fair Deal" Harryja Trumana!

V novi poslanici kongresu je Eisenhower predlagal razširjenje socialnega pokojninskega zavarovanja preko vseh dosedanjih "New in Fair Deal"! Postal je bolj paški, kakor papež sam!

Njegov načrt k starostnemu pokojninskemu žavoravanju bo zajel, če bo sprejet, kakih deset do 12 milijonov Amerikancev, ki niso spadali pod sedanji zakon. Gre za zavarovanje zdravnikov, vseh vrst pravnikov, kmetov in inženirjev, državnih in uradnikov krajevne uprave, prostih poklicev, tudi tistih moči, ki se ukvarjajo kot pomožna sila v gospodinjstvu s snaženjem, pranjem in pospravljanjem. Program je dalekosežen in v enem pogledu naravnost izvalen, ko gre za republikansko stranko. Zdravniki na primer so ga odklonili že pred tem, češ, da se ne more določiti starostna meja 65 let, ko naj bi zdravnik lahko vršil polno svojo službo, oziroma jo opustil. Sicer pa da imajo zdravniki itak svojo lastno organizacijo, v katero naj se nobena oblast ne vtika. Zveza ameriških zdravnikov, njen slučaj bi se lahko prenesel in uporabil pri drugih zvezah privatnih poklicev, je važen politični faktor v Ameriki. Je zoper obvezno zavarovanje zoper bolezen in je vsaj v tej točki do sedaj še vedno zmagala.

Pa naj govoriti nekaj števil, da si lažje predočimo jasno sliko, kako naj izrazito kapitalistična Amerika preide še dalje preko zamisli demokratov kova Rooseveltta in Trumana v pravo "dobrodeleno državo":

Že do sedaj je zavarovanih 66 milijonov Amerikancev in Amerikank za starostno pokojnino. Po njihovi smrti preide ta pravica na člane družine.

36,200,000 ameriških delavcev je zavarovanih za slučaj brezposelnosti.

21,500,000 ameriške delavne sile ščiti zakon o najnižji mezdi na uro.

20,400,000 ameriških veteranov, torej vojakov iz vojn, kakor tudi članov njih družin je upravičenih, da zahtevajo ugodnosti iz posebnega zakona.

Več kakor pol drug milijon državnih nameščencev ima svoj pokojninski sistem. Skoraj v enakem številu ameriški železničarji.

Zopet gre za milijone in sto tisoč Amerikancev in Amerikank, ki imajo pravico do javnih podpor; gre za dela nesposobne, za otroke potrebne varstva, za slepe, za tiste, ki imajo pravico do podpor v njihovi vzgoji, za tiste, katerim se mora dati brezplačna zdravniška oskrba, za ameriško šolstvo, ki naj za časa šolskega pouka skrbi za hrano učencev in učenk. Ogromen obseg socialnega in raznega drugega zavoravanja, ki bije v obraz vsem dosednjim republikanskim tradicijam v Ameriki!!

Eisenhower hoče zavarovati Amerikance in jih napraviti sigurne "od zibelke do groba." Ali je v program, katerega je predložil, res osebno prepričan, ali pa gre za dobro politično potezo? Nahajamo se v volilnem letu 1954. Eisenhower morda hoče izbiti iz rok volilno parolo demokratov. Ali se je Eisenhower res tudi v svoji notranjosti prelevil iz Savla v apostola Pavla?

L.C.

Iz življenja naših ljudi po Ameriki

CECIL, Pa.—V pittsburghu Mercy bolnišnici je umrla Johanna Zaje-Povrik, ki je bila pokopana v West Newton, Pa., kjer je grob moža, ki je umrl junija 1951, in sinov Freddy in Joseph. Rojena je bila 8. maja 1878 pri Celju na Štajerskem. Zapusča hčer Mrs. Mary Bouchy, sinove Andrew, Frank, John in Edward, tri vnake in brata Tony ač v Perry, Ohio.

AVELLA, Pa.—Dne 20. decembra je umrl v bolnišnici v Pittsburghu poznan društvenik John Debekal, ki je bil član SNPJ in večkrat delegat na konvencijah. Podlegel je zavratni bolezni, ki si jo je nakopal tekom dolgih let dela po premogovnikih, po katerih je delal do rane mladosti. Star je bil 68 let. Zapusča soprono S.N.P.J. Zapusča soprogom, sina, dve sestri.

BARBERTON, O.—Tu je umrl 17. decembra John Cimperman, ki je dočakal visoko starost 80 let. Doma je bil blizu Iga pri Ljubljani. Bil je član S.N.P.J. Zapusča soprogom, sina, dve sestri.

ELY, Minn.—Po devetmesečni bolezni je umrl 11. decembra Anton Huch, star 69 let. V Ameriki od 1910 in je bil član ABZ in KSKJ. Doma je bil z Gornjega Medvedjega selo, fara Trebnje, kjer zapusča štiri sestre in brata. Tu na zapusča sorodnikov.

EVELETH, Minn.—Tu je umrl po dolgi bolezni v okrajinu bolnišnici Anton Steblaj, p. d. Vidmarjev, samski, doma iz Iške vasi pri Igu. Star je bil 81 let. V Clevelandu zapusča sestro, tu več nečakov in nečakinj, v stari domovini pa brata in sestro.

Pred enim mesecem je pa umrl tu Frank Platnar, p. d. Janezov, tudi doma iz Iške vasi. Bil je član SNPJ in je bil star 60 let. V Ameriki se je nahajjal od leta 1912. Zapusča soprogom, tri sinove, pet hčerk, brata in dve sestri, v starem kraju pa več ožih sorodnikov.

FONTANA, Calif.—Umrl je 20. decembra Anton Cuder, star 75 let. Bil je član SNPJ. Zapusča soprogom, sina in dve hčeri.

LINTON, Ind.—Tu je umrl 19. dec. Peter Dolence, star 77 let, ki je prišel v Ameriko leta 1906. Bil je član SNPJ. Zapusča soprogom Jennie, rojena Jerasa, sinove John, Ralph, Frank in Louis, hčere Albina, Paulina, in Jennie, vnake in pravnukinja ter brata, v stari domovini pa se.

BENLD, Ill.—Štirimeščeni bolezni je podlegel Joseph Raukar, star 70 let, doma iz selca Črni Lug na Hrvaškem. Bil je član društva št. 356 S.N.P.J., pri kateremu je bil nekaj časa tajnik potem pa zapisnikar. Zapusča soprogom Antonijo, sina, tri hčere in sedem vnukov.

Pri delu v premogovniku se je zadnji mesec poškodoval rojak Rudy Novak, ki je bil odpeljan v bolnišnico.

CHICAGO, Ill.—Dne 29. dec. je umrl Martin Abram, član SNPJ, star 71 let. Rojen je bil 1. 1882 v Blanci pri Rajhenburgu na Štajerskem. Zapusča soprogom Mary, sinova Juliusa in Martina ter hčer Mrs. Julia Močnik.

DULUTH, Minn.—Tu je 3. decembra umrla benediktinska sestra Eleonore Legatt, pionirska bolničarka v St. Marys bolnišnici. Rojena je bila 3. jan. 1881 pri sv. Štefanu v Minn., in je ožje sorodnica župnika pri fari sv. Lovrenca v Newburghu, Rt. Rev. Msgr. John J. Omara. Zlati jubilej redovnega življenja je obhajala 15. avg. 1949. Zapusča med drugimi sorodniki sestro, ki je tudi redovnica Sr. Amata v samostanu sv. Skolastike v Chicagu, in nečakinjo benediktinko Sr. Agnetta v St. Paul, Minn.

GREENSBURG, Pa.—Po dolgi bolezni je umrl 23. decembra George Stepič, star 57 let, doma

iz sela Begovac blizu Kotorja. Bil je član SNPJ in HBZ. Zapusča soprogom Mary, hčer Berto, sina Antona, dva brata, tri sestre in več sorodnikov.

CHICAGO, Ill.—Tu je umrl na Novega leta dan Ignac (Nace) Razorek, star 56 let. Doma je bil v vasi Jemce, fara Kolovrat. V Chicago se je predelal pred 25 leti iz Stauntona, Ill. Zapusča očma Frank Jesenko in sestro Jennie Teropšič.

ST. LOUIS, Mo.—Dne 30. decembra je umrl Martin Gialusi, ki je bil član SNPJ in nekaj časa tudi blagajnik pri društvu št. 107. Zapusča soprogom Mary, rojena Rošel, dve hčeri in več sorodnikov.

McKINLEY, Minn.—Umrla je tu dne 4. januarja Frances Mesojedec, rojena Zgonc, stara 60 let, doma iz Velikih Lašč, odkoder je prišla v Ameriko pred 42 leti. Bila je članica SNPJ. Zapusča moža, tri sinove, dve hčeri, brata in sestro.

RALPH, Mich.—Tu se je 27. decembra primerila tragična nesreča, v kateri je izgubil svoje življenje 31 let star Leo S. Paul. Na omenjeni dan se je Leo podal s svojim prijateljem na lov na race s čolnom. Po nesreči se je čoln prevrnih in oba lovca sta pri tem utonila. Pokojni je služil v drugi svetovni vojni in tudi za časa vojne na Koreji, in sicer je kot pilot vežbal letalec na ameriških bazah. Za svoje izkušnje v učenju je prejel več vladnih priznanj in odlikovanj. Zapusča tri otroke, starše in druge sorodnike.

"DVOGLAVI" OTROK GRE DOMOV

INDIANAPOLIS, 17. januarja—Družini Cecila Hartleye se je dne 12. decembra porodil otrok, ki je imel dve glavi. Otrok je bil prenešen v bolnico, kjer se je negoval in hranišči na umetni način. Zdravniki so čakali, kakšen bo njegov nadaljnji razvoj. Otrok se je razvijal ugodno in nastopil je čas, ko naj gre k staršem Hartley na njihov dom.

Otok ima dve glavi, dvoje ramen, štiri roke in menda celo tri pljuča. Zdravniki so mnenja, da se bo otrok sedaj na domu staršev razvijal kljub svojim posebnostim, kakor drugi normalni otroci.

UCITELJI ZA EVROPO

WASHINGTON, 18. januarja—Ameriški vojaki z njihovimi družinami, nastanjeni po raznih državah Evropo, imajo za šolsko mladino tudi svoje šole. Ameriška šolska oblast v Evropijava, da ji primanjkuje ameriških učiteljev. 775 ameriških učiteljev bo imelo priliko, da se javijo za poučevanje na ameriških evropskih šolah.

ZGORELA STARA 93 LET

PHILADELPHIA, 19. januarja—Ga. Anna Simonds, stara 93 let, si je po naključju zapalila oblike. Dobila je smrtonosne opokline, katerim je tudi podlegla. Anna Simonds je bila slabega vida in tudi ni slišala dobro, kar je pripomoglo k njeni smrti.

Društva, ki so kupila delnice in opiek za Slovenski narodni dom leta 1917:

Frank Černe, Josip Kalan, Rudolf Perdan, Frances Laušč, Josip Konte, Mihail Setnikar, Primož Kogoj, Louis Oražem, Anton Milavec, Al. Čebular, Ana Hodaly, Frank Hudovernik, Antonija Turk, Matvej Mašar, John Eržen, John Polak, Mary Bogataj, John Goršek, Frank Jerina, Anton Jančar, John Zaletel, John Pekolj, John F. Jadrich, Frances Terbičan, John Pirnat, John Roje, Mihail Luknar, Rozi Mayers, Anton Kuhelj, Frank Česen, Josip Pograjc, Josip Terbovec, Frank Zorich, Janko N. Rogelj, Frank Černe, Ignac Smuk, Josip Žele, Frank Belaj, Anton Kuhalj, Louis Oražem, Janko N. Rogelj, Frank Somrak, Frank Belaj, Anton Kuhalj, Louis Oražem, Janko N. Rogelj, Frank Somrak, Frank Zorich in Louis J. Pire.

Iz prvega direktorija niso več sprejeli nominacije sledeči: Rudolf Perdan, Frances Laušč, Anton M. Kolar, Mike Setnikar, Primož Kogoj, Frank Hudovernik, Josip Kovačič, Matt Petrovich, Frank Černe, Ignac Smuk, Josip Žele, Frank Belaj, Anton Kuhalj, Louis Oražem, Janko N. Rogelj, Frank Somrak, Frank Zorich in Louis J. Pire.

Društva, ki so kupila delnice Slovenskega narodnega doma

Naprej, št. 5 SNPJ, Macca-bees, št. 1288 LOTM, Carniola, št. 493 LOTM, Slovenska narodna čitalnica, Danica, št. 11 SDZ, Delavec, št. 51 SDPZ, Edinstvo, Janez Krstnik št. 27 JSKJ, sv. Jožef, Srca Jezusovega, Lender-Adamič št. 20 SSPZ, Clevelandski Slovenski, št. 14 SDZ, Lipa, št. 129 SNPJ, France Prešeren, št. 17 SDZ.

Ribnica, št. 12 SDZ, Slovenski Sokol, Jugoslovanski Sokol, Slovenija, Slovenec, št. 1 SDZ, Napredne Slovenke, št. 137 SNPJ, Sloven, št. 3 SDZ, Složne sestre, št. 120 SSPZ, Slovenske Sokolice, št. 62 SDPZ, Slobodomislne Slovenke, št. 2 SDZ, Primož Trubar, št. 126 SNPJ, Vodnikov venec, št. 147 SNPJ, Jadranška vila, št. 178 SNPJ, Z. M. B., Žužemberk, Savina, št. 87 SSPZ, Triglav, Slovenski socialistični klub, št. 27, Napredni Slovenci, št. 5 SDZ, sv. Barbare, št. 6, Dosluženci, Brooklyn, št. 135 SNPJ, Sixth City Pleasure Club in Glas clevelandskih delavcev, št. 9 SDZ.

(Dalje prihodnjič)

Buy Savings Bonds

REGULARLY

ENAKOPRAVNOST

JANKO N. ROGELJ:

Prispevek k zgodovini S.N.D. v Clevelandu

(Nadaljevanje)

Dne 15. decembra je bilo sledče poročilo v listu:

"Konvencija društev, ki so zastopana pri korporaciji Slovenskem narodnem domu, se je sezala v sredo, 13. decembra v John Grdinovem dvorani. Bilo je reprezentiranih 35 društev in 15 direktorjev. V nenavzočnosti predsednika korporacije, je vodil se jo Josip Kalan, podpredsednik Doma. Posamezni društveni zastopniki so podali svoja poročila, nakar se je šlo na čitanje in izboljšanje pravil. Sprejet je bilo, da se sedaj sme prodajati delnice korporacije, ki so zastavila skupno zamisel za skupen narodni dom tako živa in čvrsta, ker je prevladovala zavest: 'To je naša nova domovina, rodna gruda naših otrok, naša skupna domovina.' Domčinek v dom

SREČANJA V SRCU BOSNE

Brzovlak hiti po novi progi proti Sarajevu. Levo in desno ostajajo nove velike gradnje. Viško pod nebom se kadi dim iz neštetnih tovornih. Zrasle so v zadnjih letih, kot bi bila vsa Bosna z njimi posejana, toliko jih je. Vrnila so se v ozke doline s strmimi bregovi, se naselile na obrežjih Save, Bosne, Lašve Vrbasa, Plive in Drine, si poiskale prostor med starimi bosanskimi vasicami. Skoraj v vsaki vasi je kaj zraslo, če ne tovarna, pa vsaj novo podjetje ali pa se beli med črnimi lesenimi strehami nov zadružni dom ali šola—začetek napredka bosanske vasi. Zaman si prizadevaš, da bi ne videl novega, da bi zasledil samo pristno staro Bosno.

Ko sem se presedel v Lašivi na ozkotirno železnično in imel v žepu karto za kraje globoč v srcu Bosne, sem bil vsaj prepričan, da bom srečal Bosno, ki je novič ši ni našel. Proga je tu iz praznine kaj kmalu prišla v strme soteske, ki so se do časa do časa razširile v položne dolinice in v teh so spet vasi, sredi njih pa nove, rdeče strehe. V Vitezu so se mi že prav na postaji predstavili novi svetli stanovanjski bloki, obdani s starimi bosanskimi hišami, kot meni v zasmehu ki sem iskal Bosno brez novega, brez napredka, a to—da povem že takoj v začetku—danes težko najdeš. O tem me je prepričal tudi bosanski kmet, ki je vstopil nekaj postaj pred Travnikom. Otvoren je bil z velikimi košarami, polnimi sira, jaje in surovega masla. Namenjen je bil v Travnik na trg. S prijaznim možakom sva se kaj hitro zapletla v pogovor. Zvedel sem, da je ta dan prehodil že pet ur, da je lahko prišel do vlaka iz male vasi v hribih. Radoveden sem ga povprašal po njegovi vasi, če se tudi v njej pozna že kaj napredka.

"Pozna, pozna," je glasno odgovoril starec tako da sem se zdrznil. Popravil si je visoko ovčarsko kučmo, ki mu je postri sedela na glavi, in mi z nekim posebnim, dejal bi, malo svečanim glasom, začel pripovedovati:

"Sin moje sestre Mehmed, je bil štiri leta zdoma. Po deželi je gradil tovarne za elektriko. Na spomlad se je vrnil v vas. Rečem vam, pravi gospod, v čevljih, ne opankah. Zaslužil je precej denarja in ob starci sestrini hiši je začel graditi novo, svojo. Leseša je, toda ima okna. Pomislite, okna! Vse hiše v vasi so lesene, a svetloba prihaja vanje le skozi ozke spranje med debli podobne linam v starci trdnjavi. Povem vam, to je bila prava revolucija v vasi. Aktivist, ki je prišel iz Travnika med nas, je dejal, da je Mehmedova hiša "napredek." Toda letos gradimo nov "napredek"—šolo in ne iz lesa, temveč iz kamna in opeke. Visoka bo in 10 oken bo imela."

"Travnik..." je klic sprevodnika zmotil starega Bosanca iz živega pripovedovanja. Nama obema je bilo žal. Možak mi je hotel še marsikaj povedati o svoji vasi, jaz pa sem bil prikrajšan za živo pripovedovanje, kako da-

neseži in se razvija tudi najbolj zaostala in od sveta odmaknjena bosanska vasica.

Travnik, staro mesto. Pravijo, da tu najlepše sije sonce v Bosni. V to sem se tudi prepričal. Komaj smo se izvlekli iz doline, po kateri vre Lašva in so strimi bregovi prepleteni z lesenimi ograjami, ozkimi potmi, posuti s turškimi grobovi in malimi vasmimi, se nam je zasmajalo sonce, vse dojetje pa je bilo jutro odeto v koprenasto meglo. Travnik se je ves kopal v topnih jesenskih sončnih žarkih. S kolodvora sem lahko videl precejšen del starega mesta: veliko tobačno tovarno, a tudi precej novega. Toda novemu sem se v Travniku še čudil, ko so v vlak zapregli kar dve lokomotivi in smo odričili. Malo iz mesta, na polnem hribčku so se na desni strani začeli vrsteti novi moderni stanovanjski bloki. Stel sem jih: pet, deset, dvajset, trideset, šrideset.

V Travniku so vstopili novi potniki. Gruča kmetov in kmetic je posedala po klopli v kotu kupeja. Silno živahen je bil njihov pogovor. Vrtel se je okrog sodišča in nekega gozda. Starega očanca z redkimi, ostrimi brki in z rdečim fesom so vsi klicali "paša." "Paša, ti povej, paša raztrolmač!" Ta visok turški plemiški naslov me je presenetil in tudi spravil med zgovorne Bosance.

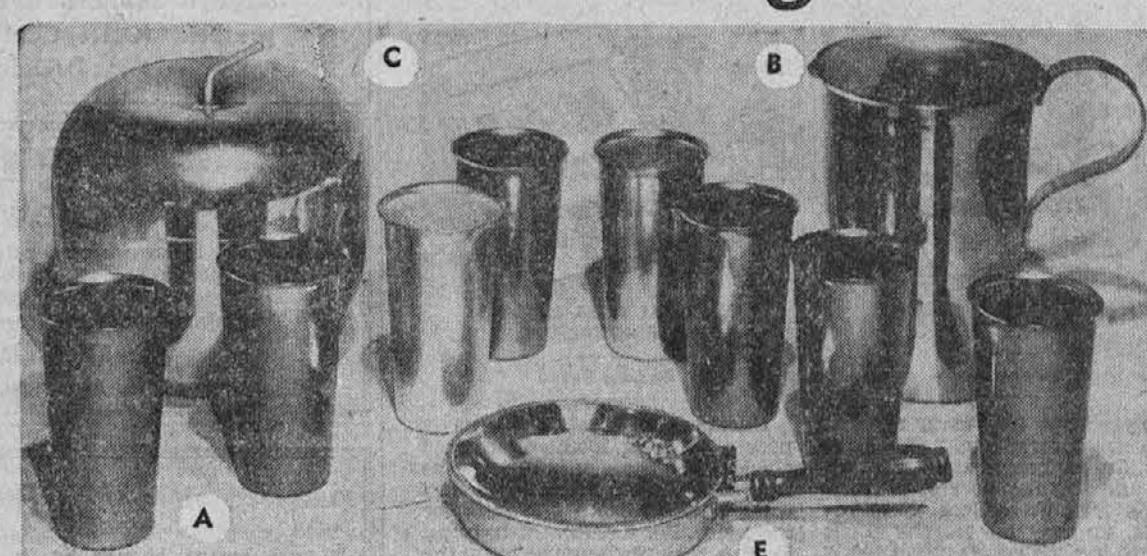
Vlak sopira tod počasi navreber tako, da bi zlahka koral ob njem, zato je tudi vožnja z bosanskimi kmeti trajala precej časa. Dodobra sem se spoznal z njimi, prav posebno pa še s pašo, ki se mi je predstavil za drvarja, pastirja in kmeta Demirja. Kmalu sem tudi izvedel, o čem govorijo, a tudi visoko zveneci Demirjev naslov so mi pojasnili.

"Kadila nam je posodil. Stari ferman, ki je od samega sultana dobil stari Demirjev oče, je spet v veljavni. Gozdovi, za katere bismo že stoletja borbo, so spet naši."

Tako sem od svojih sopotnikov izvedel zanimivo, toda tudi resnično povest, vsaj tako so mi vsi zatrjevali. Stari paša Demir pa se je zakljal v imenu prvega preročnika in stoščirindvajset tisoč svetnikov, da je vse do zadnje besede čista resnica.

MERCHANTS ZNAMKE SO DODATNI PRIHRANKI

BAILEY'S 4 trgovine

ROCK BOTTOM PRICE SALE! BRIGHT "CHROMATONE"

Anodizirana POSODA IZ ALUMINIJA

- Trajan! Se ne okriš, olupi, obledi
- Varno proti alkoholu, madežev prost!
- Izvrstno ukrojeno in izdelano!

Krasna posoda iz aluminija v barvi, ki se sklada in nudi vaši zabavni prijetnost... napravi vašo pijačo bolj okusno... in vse to po novi nizki ceni, ki je primerna budžetu. Flamingo kot krom finis je varen proti madežem, se ne razbijte, in nima nikakrsnega okusa... in barve so stalne.

Naročila po telefonu CHerry 1-3820

za \$2.00 ali več

BAILEY'S Pritličje in v vseh podružnicah

(A) 12-unč kozarci	8 za 2.99
(B) 2-kv. vrč z pregrajo za led	1.99
(C) Posoda za led, v obički jabolke	3.99
(D) Set 8 podlog v 6 barvah ... niso slikane	1.00
(E) Silent Butler z lesenim ročajem	1.99
(F) Velik pladenj, 14½" v premeru ... ni slikan	2.49

raztrolmačili kmetje. Stari Demir pa še vedno nosi visoko zvenecu naslov, ki ga je dal sultan Ahmed njegovemu daljnemu predniku.

Ure in ure bi človek poslušal zanimiva pripovedovanja zgovornih Bosancev, toda kaj, ko se je vlak že začel spuščati s skalnatih sten v dolino. Kmetje so začeli pobirati s polic velike košare. Na prvi postaji so izstopili. Stari Demir mi je ob slovesu naročil:

"Ce te bo pot nosila še kdaj tod okrog, oglasi se pri nas. Pokažti ti bom ferman! Na poletje pa bo pod streho že tudi nova šola. Zgradili jo bomo z lesom iz gozda, ki smo ga ponovno dobili."

Krepko sem stisnil grobo, od žuljev razrto roko potomcu žene turškega sultana, brkatenemu bosanskemu kmetu, katerega rod je vse življeno trdo garal, čeprav je nosil visok plemiški naslov.

Gledal sem za potniki, ki so izstopili. Eni so izgubili v nizko kavarnico na fildžan črne kave,

Društveni koledar

JANUARJA - 1954

23. januarja, soboto—Veselica društva Loška dolina v Slovenskem narodnem domu, St. Clair Ave.

FEBRUARJA

14. februarja, nedelja—Koncert pevskega zbora Slovan v SND, St. Clair Ave.

APRILA

4. aprila, nedelja—Spomladanski koncert zbora Zarja v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

11. aprila, nedelja—Koncert Glasbene Matice v Slovenskem narodnem domu, St. Clair Ave.

AMERIŠKA IN EVROPSKA OZNAČBA MER

Pri čevljih je razlika v označbi 32½ do 33 točk, ki jih je treba odštetiti od evropske mere, bodisi pri moških ali pri ženskih čevljih.

Na primer: če vam pišejo, da želite čevlj št. 39, to je ameriška mera 6 in pol, št. 40 je 7. št. 41 je 8, št. 42 je 9, št. 43 je 10, št. 44 je 11.

Ženski čevlji so navadno manjši nego gornje mere. Tačko bi na primer: št. 38 bila št. 6, 37 št. 5, 36 št. 4.

Zenski čevlji so navadno manjši nego gornje mere. Tačko bi na primer: št. 38 bila št. 6, 37 št. 5, 36 št. 4.

Enako je pri dekleh drugačna evropska mera. Št. 38 je ameriško 12; 42 je 34; 44 je 36: 46 je 38; 48 je 40 itd., vedno za 8 točk manjše od evropske mere.

Pri moških oblekah pa se začenja v Evropi z št. 42, kar je v Ameriki 33; 44 je 34; 46 je 16 in pol in 43 je 17.

(Po "Slovenskem poročevalcu")

Oblaščite v - - - Enakopravnosti

MANDELNOVA "PREOBLOŽENA" RAZPRODAJA ČEVLEV

Cene na vsemu obuvalu so bile znižane za to razprodajo
Sedaj je VAŠA prilika, da se okoristite teh dobrih nakupov
po tako nizkih cenah

ZALOGA OTROŠKIH COPAT

Iz suknja in podložene z volno. Nekoliko zapršene.

Vredne \$2.98

47c

ZALOGA OTROŠKIH ČEVLEV

lakasti ali usnjeni, s pasovi ali oxford stil.

V vseh merah.

Vrednosti do \$5.00.

\$2.87

ZALOGA ŽENSKIH HIŠNIH COPAT

V VSEH STILIH.

Vredne \$3.98;

na razprodaji

87c

ZALOGA ŽENSKIH BOLJSIH ČEVLEV

v vseh stilih. Lakasti ali usnjeni. Rjavi. S pasovi, pumps ali oxfordi.

Vredni \$7.95.

99c

ZALOGA DEKLISKIH LOAFERS

TRPEŽNEGA IZDELKA.

Vrednosti do \$4.98.

Na razprodaji

\$2.87

ZALOGA MOŠKIH HIŠNIH COPAT

Reg. \$1.50

Cena na razprodaji

87c

ZALOGA MOŠKIH PRAZNIČNIH OXFORDS

SAMO RJAVE BARVE.

Vredni \$7.95.

\$4.87

TISKOVINE Enakopravnosti

IZDELANE V TISKARNI

SO LIČNE IN V NAJNOVEJŠEM TISKU

-Cene so zmerne—naročila hitro zgotovljena-

Se priporočamo društvom,
trgovcem, obrtnikom in posameznikom

ENAKOPRavnost
6231 ST. CLAIR AVE.

AVGUST ŠENO:

Diogenes

Zgodovinska povest iz 18. stoletja

(Nadaljevanje)
"Razumete to logično zvezo,
gospod grofica?"
"Neumne bajke! Kdo le misli
na namestništvo!"

"Klefel."

"Pa ima tukaj kako oporo?"

"Ima."

"Kakšno?"

"Kaptol, baronico Julijano
Sermage in vse njene pristaše
zaradi krvnega maščevanja pro-
ti Rauchu, zdaj pa kani osvojiti
še močnejšo oporo."

"Katero?"

Najšč je utihnil in prodirno
pogledal grofico kakor trgovcev,
ki misli na ceno prodanega bla-
ga.

"Katero? Povejte. Zakaj mol-
čite? Razumem. Kesate se. Pre-
več ste mi zaupali—brez poro-
štva, brez razloga. Kajne?" Gro-
fica je snela s prsta dragoceni,
žlahtni kamen, ga stisnila pro-
tonarju v roke in nadaljevala:
"Sprejmite ta spominček. Veli-
ko je vreden, verjemite. Veste,
take stvari se darujejo samo pri-
jateljem, prijatelju je treba po-
magati; vi ste dozoreli za čast
barskega prisednika, stric mo-
jega mož je ban in tu je moja
roka za večno prijateljstvo."

Najšč je bil nekako v zadre-
gi, vendar si je hitro nataknil
prstan in poljubil grofici roko.

"Klefel je dobil pri nas do-
movinsko pravico, zdaj pa išče
sorodstva, z važno in premožno
hrvaščo družino."

"S katero?"

"Svojo edinko skuša obesiti
mlademu bogatašu Belizarju Pa-
kiću."

CHICAGO, ILL.
FOR BEST
RESULTS IN
ADVERTISING
CALL
DEarborn 2-3179

REAL ESTATE
FOR SALE

4 FLAT BUILDING with 2 fur-
nished apartments, hot water
heat. Combination storm windows
and screens. Modern interior.
Phone GUNDerson 4-0711

5000 Block on Maypole — 6 ROOM
BRICK BUNGALOW — Gas
heat; cabinet kitchen; wall to
wall carpeting; venetian blinds;
2 car brick garage. By private
owner for quick sale. Price only
\$15,500.

Austin 7-6552

2 FLATS — 6 rooms each. Corner
brick building. Full attic and
basement with plastered ceiling.
Enclosed rear porches. 2 car
brick garage. Hot water heat.
Other choice property available.
Call Bishop 7-2900 or Yards
7-7670.

DOMESTIC FEMALE

Dependable GIRL-WOMAN — Ex-
perienced child care for work-
ing mother. Assist with light
housework. Stay. Own room and
bath. References required. Busi-
ness hours: TAlcott 3-1224

Evenings: TAlcott 3-8046

WANTED TO RENT

POSSESSION AS SOON AS POS-
SIBLE of 5-6 room unfurnished
apartment for substantial young
couple with lovely children, 1
and 3. Must be desirable north-
side area. Will meet moderately
priced rental. Kindly call
LOngbeach 1-3720

FEMALE HELP WANTED

IZURJENA KUHARICA dobi do-
bro službo v restavraciji.

Poklicite

WHitehall 4-8152

"Škof je samostojen. Ima po-
sebna načela. Ne na levo, ne na
desno."

"Toda Madžar je!"

"Res, toda njegova desna ro-
ka je Baltazar Krčelić, bister,
slavohlepen in omahljiv človek."

"Vaša opazka je dobra. Za-
pomnil si jo bom."

"Jaz mislim: Promoveatur, ut
amoveatur."

(Povišaj, da lahko odstraniš.)

"Optime dixit dominatio ve-
stra." (Izvrsto ste povedali, mi-
lostljiva.) je potrdila grofica.

"Kdo je v kaptolu mehak, ze-
lo mehak?"

"Bosenski škof Frano Tausi."

"Ah, moj prijatelj Tausi. Po-
vejte mi, Najšč, je Janković bo-
gat?"

"To se ne sme zgoditi! Treba
je preprečiti—odložiti."

"Zadeva je že ustavljenia. Mla-
di Pakić je v dvoboku ubil stot-
nika Bergena. Prišel bo pred vo-
jaško sodišče, toda vse kaže, da

"Toda jaz bom stotnika uniči-
ga bo Klefeld rešil."

"la! Pisala bom banu."

"S tem bi prebudili dremajo-
čega leva, ki bi nam lahko silno
škodoval."

"Koga?"

"Antona Jakovića."

"Ta čudak da je nevaren?"

"Jaz dobro vem, da je Janko-
vić ognjenik, ki ga pokriva sneg.
Mladenci rešite vi, privabite
ga."

Grofica je sedla, povesila glavo
in premišljevala.

"Dobro! Premisliša bom. Čuj-
te, Najšč, vi ste torej naš?"

"Vaš," je odgovoril Najšč čez
trenutek.

"Z dušo in s telesom, grofi-
ca."

"Na cesarskem dvoru se bo-
jujeta dve stranki. Pripravljaj
se marsišaj. Nemci nas hočejo
oropati naših pravic, naših pri-
vilegijev, to je nas Madžare in
vas Hrvate. A to se ne sme zgo-
diti, mi ne smemo izgubiti ob-
lasti, sicer je vse propalo. Pri-
vas Hrvat so izkopal prve pod-
kope, da poženo v zrak vaše in
naše pravice. Vi ste slabši. Opi-
mite se na nas, ki smo močni.
Složni moramo zmagati."

"Da," je pokimal Najšč. "Kaj
pa ban?"

"Zdi se, da dela vse po volji
nemške stranke. Ampak to je sa-
mo pesev v oči. On je Madžar in
nikdar ne bo pozabil svojega
rodu. Kar podnevi javno gradi,
to ponoči tajno podira. Ampak,"

"Ko je zaaran politik odšel iz
sobe, je na grofičinem obrazu za-
sijal pilker posmeh. Tiho je zaše-
petala skozi zobje:

"To so Hrvatje poceni! Ha,
ha! Da vidim, po čem bo stotnik
Belizar! Če ni predrag, ga bom
obdržala zase."

7

Belizar, ta ognjevitki mladenič,
bister in živahen, je sedel v svo-
jem stanovanju še zmerom pod
Damoklejivim mečem vojaškega
sodišča. Tolazbeno gospoda Jankovića
je sprejemal s sladogrem-
kim nasmehom, toda oči so mu
zaplamenele, ko mu je vsak dan
kapucin pater Ambrozij prine-
sel lep šopek rož, povezan z rde-
čim trakcem. Modri menih se je
vsakokrat globoko priklonil, da
mu je dolga brada čudno zaple-
sala, se precej zvito naasmehnil,
nemara sluteč, da je nekak "lju-
bezenski sel" v rjavih haljih, in z
izredno mičnostjo izročil šopek.

Ni pa ni hotel povedati ime ose-
be, ki mlademu jetniku pošilja
dan za dnem tako lepih cvetlic.
Na vsak stotnikov cekin je v od-
govor samo skomiznil z ramo.

"Prisežem!" je resno potrdil
Najšč.

"Bien!" je rekla grofica. "Sli-
oste na požunski sabor. Dala
vam bom pismo za bana. Vi po-
zname vojaštvo in vodje?"

"In v čigavi vojski je škof
Klobuščki?" je zvito vprašal
Najšč.

Grofica ga je pogledala.
"Zakaj vprašate?"

"Zagrebški škof je navsezad-
ne važna oseba."

"Vsekakor."

A

V

G

E

O

R

C

E

S

T

R

E

S

T

R

E

S

T

R

E

S

T

R

E

S

T

R

E

S

T

R

E

S

T

R

E

S

T

R

E

S

T

R

E

S

T

R

E

S

T

R

E

S

T

R

E

S

T

R

E

S

T

R

E

S

T

R

E

S

T

R

E

S

T

R

E

S

T

R

E

S

T

R

E

S

T

R

E

S

T

R

E

S

T

R

E

S

T

R

E

S

T

R

<div data-bbox="185 1096 237 1107